

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Hieronymi comm. in Esaiam lib. VI-XIII - Cod. Aug. perg.
72**

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.l.], [1. Drittel des 9. Jh.]

Liber X

[urn:nbn:de:bsz:31-1558](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1558)

caelum nouum & terram nouam. Et transierit habitus mundi huius: ut luna
 & sol laboris & cursus sui praemia consequantur. Etenim septem & octo creetur
 reuelatione filiorum dei praestolatur: quia & ipse creatur liberabitur a ser-
 uitate corruptionis: in liberatorem gloriae filiorum dei; licet ea quidem orga-
 na lucis intelligentes: insensibilia esse contendunt. Luna ergo solis ful-
 gorem accipiet; nec mirum hoc delectissimo sentire elemento: cui principa-
 tur noctis est: creditur: cum de se quoque scriptum sit: fulgebant iusti
 quasi sol: & sol septuaginta lumen accipiet: sicut fuit lux septem dierum: quan-
 do ab initio creatus est mundus: quamquam septem dies: septuaginta
 non transulerint: quoniam dominus creauerit uultus populi sui: siue scruent
 contritionem populi sui: quod implebitur illud quod scriptum est: Fugiet do-
 lor & ineror & gemitus: quoniam subintrante plenitudine gentium:
 seclaus fuerit omnis terra: cum certe quoniam ultio eorum uenerit: quorum sub
 celum clamant animae: Usque quoniam uoluerit scruent uultum nostrum.
 De his qui habitant in terra: Et hoc considero: quod non dixerit: quoniam
 scruent contritionem populi sui: siue iacob: sed absolute populi sui: ut
 omnes deo significati seruiantes: quidem locum istum: & omnia quae in hoc
 re promissionum capitulo continentur: ad caelestem referunt hie-
 rusalem: & ad reuersionem populi eius: quoniam implebitur illud quod scri-
 ptum est: caelum & terra pertransibunt: alio tempore: & ipsam
 dicunt esse: de quo supra scriptum est: Erunt oculi tui uidentes prae-
 ceptorem tuum: & uires tuae cadent uerbum post eriguntur: Tunc de
 montibus & collibus iacetis scabulorum et arum: & scruent uultum saecu-
 lum lacrimarum fluere: & de arboribus folia stillare mellis purissimi:
 quae qui accipiant: mille quoque annorum scabulam: & terrenum
 scruentur impium: iudicio errore suscipiant: non intellegentes
 apocalypsin iohannis: in superficie littere: medullata ecclesiae
 secretis contexere;

Intelligibilia

dem
 psalms
 mille
 annorum
 quae
 uires
 dantur
 decipiant

DECIMUS LIBER qui est uultus habentis in uultibus uoluo-
 & undecimo minor: erit numero: uersum non sensum magni-
 tudine: sequitur enim eum: seu uacherib: ad querentes et the-
 chiae regis: quae nunc cum praecedentibus poterit: propter
 inordinatam uoluminis longitudinem: & diuidi propter gestorum con-
 tinentiam: itaque ut uoluerit uisus christi eustochium: et ut in comune

t. enormem

LIB. X. INCIP. LIB. X.

pleccant. sic & superiores contedictici. & hunc ac reliquos fixps conu
 ent dictebo libros. ut prophetias sibi copulem. n& ecce inter se lae cere
 ced que discer. ^{fine & lat. rurs.} pncipium, audio praeter ea scorpia
 matum animal & uene natum. super sponsonem quonda comentico limer
 in dcm helcm proph&ccm. nescio quid muficere. immo ferire conari in suo
 opere morturum. cuius nenuae & lazubres cortilaense. n& dū mihipro
 ditae sunt. et idcirco dilcetere sponso; in cogis que oboediendū tibi est.
 & scō ad que eruditissimo uiro fructu tuo pcom mcccchio quinsce ticcbili
 studiome perlitteros cogit. & pl& o isaia transire ad hie zechiel. cū
 ego & ab&ccis & corporis inbecillitate conf&ctus. notccorum que
 penance. qui me possent suis ministeris adiuuare. in eodem cedhucla
 to hesitem. & uix pcor tem iscciae medicom. in hoc uolumine finiturū
 esse me credom. quod sic te orcont. compleuero. ar npiendcc erunt
 & reliqua. quae aqua to decimo hezechiae regis anno. habebunt initiū;
Ecce uenit dñi uenit de longe. ardens furor eius. & gressus cedpor
 11 tendū. labice eius repl&ccsunt indignatione. & linguae eius quacsi iz
 11 nis. deuorans. sp̄s eius uel ut tarrens in uandans usque cedmediū colli.
 11 ad per dēndcc gentes pronihili. & frenum errore faciens. quod eret
 11 in maxillis populorum. cōrticū erit uobis sicut nox sc̄ificote sollempni
 11 tccis. & la&ccia cordis sicut qui pergit. cū tibia. ut intr& in montē dñi
 11 cedfor tē. s̄t. septuaginta. Ecce nomen dñi uenit post tempus mal
 11 tum. ardens furor cū glona. eloquium labiorum eius. eloquiū irae plenu.
 11 & ira furoris sicut ignis deuorccut. & sp̄s eius sicut aqua in acelle tra
 11 hens ueni. & usq; cedcollum. & diuid&ur ut conturb& gentes super
 11 errore uano. & cbi cid&ur error & cedsum & eos in consp&ctu eorū;
 11 num quid semper oport& uor la&ccy. & ingredi in sc̄o mea iugiter. que
 11 si festa celebrccnter. ad que caudentes. ut ingredi comini cū tibia ced
 11 montem dñi & ced dñi s̄t. Diccomar p̄mū iuxta hebraicum. pendent
 & cupenonbur que dicuntur. corripueret sermo proph&ccus eos. qui con
 tempto ccuxilio di. propter babyloniorum metum ad egyptios confuzi
 11 ne. ebcon. & comminccatur est descendentibus ibi eos esse morturas.
 rursum que post paenas eos qui illū ccadire noluisserit. non solum
 sub zoro babel ezra. et ne emā. in hierusalem habitccatur os esse pro
 mittit. sed mcciore cunctis credentibus uerbodi. in cōsumccione mundi

beati tudinem pollicetur. quando per omnes montes & colles current aqua
 rum flumina & interfectis multis cadent turre. Luna quoque & sol dec
 hur lumen accipient. quando uulnus populi sui dñs & dñs uenerit ad que
 scinauerit. licet hæc quidem υπερβολικωσ CYRI temporibus. qui
 captiuitatem populi relaxauit interit iudaei & plene contendent.
 qui cigitur bonis & oboedientibus praemia re promissæ sunt. nunc e con
 trario malis & contemptoribus supplicia nuntiantur. quod dñs im
 plet cogitatione sua. & ad puniendos longo post tempore ueniat
 peccatores. & in cunctos sententiam proferat. spiritusque eius in
 terficiat impium. quem frenum appellat fuisse populorum. non quo sub
 isetor sibi trecheret ad ruinam. ponit quoque similitudine torrentis
 usque ad collum inundantis. ut finem omnium uenisse testetur. sicut enim
 torrent suffocet eam ad cuius collum usque per uenerit. sic iudicium
 di neminem in punctum abesse poterit. cum autem frenum quod in
 maxillis erit omnium gentium. cum subditis ei gentibus per diderit. et
 ad nihil deduxerit. tunc uobis inquit scis qui meis iussibus oboedier
 ent canticum sicut rex scifictæ sollempnitatis. quando egyptus est
 de aegypto. & in sollempnitate peccatorum iugum seruitutis aegyptiae
 prodestitit. dicentes in mero rubro pharaone submerso.
 " Contemimus dno. gloriosae enim honos factus est. & cordis tentata & ita
 ut in remini eos qui ad templum primitias portantes. & in ditor
 culona defecerunt munere per sunt canticum. & cordis gaudia car
 mine demonstrantes. hæc iuxta hebraicam breuiter mone ^{t. per} præ
 strinxit. in utroque autem editione adnotandum est. quod n dñs
 sed nomen dñi post multum tempus ad ueniat. de quo in psalms dicitur.
 " Benedictus qui uenit in nomine dñi. dñs dñs & in luxit nobis. et ipse
 " loquitur in euangelio. ego ueni in nomine patris mei. et non susce
 " pistis me. Pulchreque post multum tempus uenire dicitur. loquente hu
 " mana in potentia. Usque quod ne obliuiscens me in fine. quando
 " auertis faciem tuam a me. ardens quoque furor eius uenit cum gloria
 " ut que in humilitate contempsimus. in maiestate timeamus. Th
 " hoc ipsum & in psalms scriptum est. Dominus manifestus uenit. dñs noster
 " & non silebit. ignis in conspectu eius ardeat. & in circuitu eius tem
 " pestas uoluet. ipse enim loquitur in euangelio. ignem ueni mittere

qasa
 121
 hil sine
 per missa
 fca
 potest

„super terram, & quomodo ut cor dea rursus in caelo psalmo legitur, uox dñi
 „inter cidentis flamma ignis, ut quid quid in mundo est faeni lignorum.
 „stipulae, scipientis flammæ consumet; unde & dñs ignis dicit esse cōsumens; inipidif
 quod que infer tur. iræ furoris eius quasi ignis deuorauit. plerique nos
 trorum. iræ furoris dñi diabolū inter prætorantur. cuius tradimur ad pu
 niendā. qui iuxta colibrum semihelis cōmouit decaud ut numeror & po
 palum dñi; Et apostolus loquitur: tradere huius cōmodi sectans in inter
 tum ceteris ut sp̄i saluus fiat; hic autem ipse furor & iræ furoris dñi nihil
 suo facit & arbitrio; sed quod sibi fuerit impertotum; unde sequitur; eloquiū ^{laboris} ^{suū} ^{eloquiū}
 iræ plānum sp̄i quoque eius quasi aqua in bacille archens ueniet usq; ad collū.
 ut supplicia super p̄ccatorer faciat redundare. qui diuidetur pro quod tra
 temeritorum. ut perdat ad que contur b̄ gentes. quos uenit error se
 duxerat. & se intellegent supplantat; unde ead huius cōmodi homines ^{dicitur} ^{quā} ^{immedi} ^{huius}
 potentia præuocabant. & suo delictis contur errore. non eos semper
 hoc esse fecit; præcipue que locū istum. & totam continentia cōceptu
 h̄. caduerit hereticor. & omnia dogmata que sunt contraria ueritati.
 dicite quidcom nostrorū putant. quod cū iudicii tempus adueneryt.
 nequaquam ingrediantur sc̄a eius & montem idest ecclēsia dñi. ne
 sub religionis nomine diuitias congregent. abutentur que luxuria.
 quasi dñi festa celebrantes; iudei de zoc. et oia zoc. gentibus quos putant
 ab aquilone uenturos. idest de sc̄yria & partibus h̄c & intellegunt. super
 quibus hiezechiel plenius loquitur; Et cecidit fccia dñi gloriā uocis eius.
 „ et terrorem b̄rechusai ostendit in cōmuncione furoris. & flamma ignis
 „ deuorauit; allidit in turbine & lapide grondinis. & a se enī dñi p̄cabit
 „ assur. uirgæ percussus. & enī transitur uirgæ fundetur. quā requiescere
 „ fccia dñi super eum in tympanis & in citharis & in bellis præcipuis & pugnat
 „ eos; præparata est enim ab heri propheta a rege præparata profunda & dilca
 „ at cetera nuthimenta eius ignis. & ligna multo fecit tur dñi sicut tarrens sulphuris
 „ succendens eam; septuaginta; Et cecidit fccia dñi gloriā uocis sue. & furorē
 „ b̄rechusai ostendit cū furorē & ira. & flamma ignis deuorante fulminant
 „ uehementer. & sicut aqua & grando descendit cū uia uoce enī dñi
 „ super eobuntur assyrii plaga quæ percussit eos. & enī ei p̄cussit. unde
 „ b̄cbebet spem auxilii in quo confidebat ipsi cū timo panis & citharæ pugnat
 „ contraxerit & cōmuncione. tueni ante eneryt dies decipiens; nūquid
 „ et tibi regnū paratū est uallem profundam.

11 ligna posite ignem & ligna multorum furor dñi sicut acellis sulphore succensa.
 Poterem iuxta hebraicum quid mihi uideretur currentes legentibus; indica
 re sed quid faciam quorundam studiosi qui nisi & septuaginta inter
 prædium editionem disseruero in perfectum opus me habiturum esse de
 nunticent; sequar igitur coeptum ordinem disserendi. Uox dñi adq;
 præceptum omnibus notesciant. & fortitudo brachii illius cunctis
 protebit. quæcundor & habitationis tempus adueneryt. flammae & turbis
 incendimurq; magnitudine & pondere lapidum deferetur; super
 quo hieremias in propheta ut dixerimus. $\overline{\text{cōc}}$ & $\overline{\text{mācōc}}$ pleno sermone
 describit; aduocis eius imperium pauebit. assur uir gæ per cursum
 omnis impius. omnis imitator gentis inimice non quo in die iudicis so
 lus sit feriendus assyrus; sed quo per assyrium diabolū intellegimus.
 Denique sequitur; & erit trancitur uir gæ fundetur; quæ requiescere fa
 ciat dñs super eū; & est sensus; nequaquæ eū uir gæ percutiat & eam
 rursum leuabit. ac more cedentium finem faciat uerberandi sed
 quasi fundatam & altare dicitur fixam in poenis eius faciat per
 mittere; quod si ita intellegitur; ubi erit paenitentia diabolus; præ
 11 ser tim cū dicitur peccatoribus; ste in ignem æternum; quem præ
 11 peccat dñs diabolo & angelis eius; in tympanis & in citharis & in bellis
 præcipuis & pugnant eos; daemones uidelicet & omnes impios cū gæcadio om
 niū dñs & pugnant; ab heri quippe & a præterito tēpore; præparatae
 a rege dño topeth; idē lata & spatiosa gehenna; quæ eos æternis uir
 cordibus; nutrimētū eius & fomes ignis ē; & ligna multæ; idē flamma per
 peccat. & supplicia peccatorum; & quo sicut de camino & fornace ignis ardentis
 propheticus sermo prædixerat; ser uocet meta topau; ut flatu & spū; ac
 uoluntate dñi hinc succendi sciamus; mixto sulphore quod flammae &
 citet ut faciat acriora tormenta; Porro quod in septuaginta dicit;
 aduocē dñi supercebuntur assyri; plebs cū percurrit eos; & erit in circu
 itū unde fuerat ei sperauxili; In quo confidebāt; ipsi cū tympanis & citha
 ris pugnant eū; & cōmuntatione; illud significet; quod aduer
 sū diabolū consurgant; qui ei quondam subditi fuerant; Et cū gæcadio adq;
 lacertis dimice; ut contriceū & cōmuntatione subitō dū intellegen
 ter errorē suū der
 cedillum; quod ab initio loquitur se ipse deceperit; regnū suū cōbitentis

In semper nunc cupere tota gehenna de eterna supplicia; Uae qui descendunt in
 " aegyptum ad auxilium iniquis sperantibus & habentes fiduciam super quadrigis quia
 " multas sunt et super aequitibus qui praeuclidit nimis & non sunt confisi sup
 " sem sicut & dominum non requisierunt ipse cum scipiens adduxit malum et uerba succ
 " non abstulit & consurgit & contritum domum pessimorum & contritum auxilium ope
 " rentium iniquitate; aegyptus homo & non deus & aequi eorum caro & non spiritus
 " & dominus inclinavit manum suam & corruat & auxilium totum & cecidit & cui praestatur
 " auxilium simulque omnes consumentur; Post onus iumentorum auferuntur & eos
 " qui portabunt in aegyptum diuitias suos ad populum quem prodesse non poterat
 " qui sperabunt auxilium in fortitudine pharaonis & habebunt fiduciam
 " in uerbis aegypti sub specie reuersionis in hierusalem & capti uerba la
 " xandae sub cyro de consummatione saeculi & reperferunt iustorum bectitu
 " dine sermo propheticus nuntius totum nunc reuertitur ad eos demum ad quos
 " supra locutus fuerat ne descenderent in aegyptum & hoc in praesente loco
 " e & praesentem quod ibi praecipit in iudae ne descenderet in aegyptum
 " hic quae contempto imperio domini descensurum sint prophetae & quod nabu
 " chodonosor rex babilonio tam sicut quae aegyptum tam per fugam quae
 " auxilium totum per peccatum trucidant de quo hieremias plenissime loquitur
 " Uae ergo hi qui descendunt in aegyptum & chaldaeorum multitudinem praepara
 " conternunt sperantes in idolocorum qui diuinitatem habere se iudicant &
 " in aequorum auxilio confidentes nesciunt scriptum fallax aequus cecidit
 " habentque fiduciam super quadrigis & curribus & aequitibus nunc recordantur illius
 " cecidit & aequum & ascensorem deiecit in morte & non sunt confisi super sem sicut quibus
 " non quibus in iudae suum phieremice pollicebatur auxilium & dominum non requisierunt
 " non quibus requisierunt sed quibus requisiti uerba contempserunt unde & demetrius
 " sacerdotibus dicit quid uocent plebem eius dominum non inuocauerunt ipse cum scipiens
 " idem dominus adduxit super eos malum & pessimum uidelicet nabuchodonosor siue absolute
 " malum significans non personam & uerba succ non abstulit quae locutus fuerat
 " prophetae quae obrem consurgit & super iudae domum pessimorum & contritum
 " auxilium aegyptiorum qui operantur iniquitate; aegyptus enim siue aegyptus ut
 " scriptum est in contritum homo est & non deus & aequi eorum caro & non spiritus
 " unde & in hieremice scriptum est; Maledictus homo qui spem habet in homine
 " & firmat carnem brachii sui & ad domino recesserit cor eius & erit quasi agrum
 " myrice in deserto quae non uidebit cum uenerint bonae & in alio loco scriptum est

malis peccator
 doctor dicit
 sed diabolus

17

uacuae saclur hominis siue ut melius habeatur in hebraeo in homine, cumq; dñs
 mēnā facem extenderyt ad puniendū. uel declinauerit sub meta foris a iugis
 & frenos equorum currentiū relaxat. corruet & auxiliator aegypti.
 Et tñt cui praestabitur auxiliū. quae quidem possumus intellegere
 sup his qui per seditionis tempore & tribulationis adq; consustitae non cō
 fiti dñs in dño. sed in aegyptiorū id est saeculorū hominū auxiliō. me scien
 ter abraham perdidit in aegypto. & dī populū lato & lateribus in illa
 regione seruisse. quae spiritaliter appellatur fornax ferrea. unde
 & in apocalypsi iohannis legitur. locus in quo crucifixus ē dñs. spūta
 liter uocatur sodomā & aegyptus. Quia haec dicit dñs ad me. quomodo
 " irascat leo & cecidit leo super praedam suam. cum occurrerit ei
 " multitudo pastorum. & uoce eorū non formidabit. & multitudo eorū
 " non pauerit. sic descendet dñs exercitū ut proleuetur sup montem sion.
 " & sup collem eius. sicut aues uolantes. sic proteget dñs exercitū hierusa
 " lem. protegetur & liberabit eam transiens & includens. In manifestis unam
 ponimus editionē. maxime ubi nullae. diuersitates sensū ē. caesit in
 aegypto israelitis & aegyptus. In quorū auxiliō confidebant. reuertent
 in hierusalem cyro regnante captiui. & per duas similitudines. dñm qui se
 fore adiutorē promiserat fortitudo monstrabitur. sicut leo & cecidit leo
 nris esurient. sicut nōt ouū gregem. nulla pastorū uoce a terretur. &
 multitudinē eorū conscius unum suū despicit. sic dñs exercitū prole
 uebitur. non contra montē sion. ^{& collem eius. sed sup montem sion} contra aduersarios illius. dicimus. alia
 conproportionem. quomodo aues ut defendant foetus suos. nidos sup
 uolant. & siue serpentem siue hominē uiderint. auesq; alias ad pullos
 suos accedere. oblitae inbecillitate. rostro pungunt & unguibus dolo
 rem que pectoris gerrulce uoce congemunt. si dñs proteget hieru
 salem & liberabit eam transiens atque includens. proit conuente in
 hebraico phasē. in trib; praeter septuaginta. in praetib; interpretatio
 ponitur. & quomodo manifestae pascha hoc phasē. dñi non possessionē signifi
 cante sed transitū. qđ cā dñs in similitudinem dñi protector fuerit sup
 " hierusalem. in euangelio ipse testatur. Hierusalem hierusalem quae
 " occidis prophetas & lapidas eos quia die misisunt. Quo tñs uolui con
 " gregare filios tuos. sicut gallina congregat pullos sub alaribus & nolui
 " isti. Et inde uteronomo de dño dicit. & pcedit alaribus & suscepit eos.

phasē
 pascha

et portauit eos in hamis suis; Conuertimini sicut in profundū recesseritis
 filii; in die enim illa abiciet uir idola argenti & idola aurei que fecerunt
 uobis in cenā uestram in peccatum. & cadet assyr^{us} in gladio non uir & gla
 dius non hominis uocabit eum. & fugiet non a facie gladii & iuuenes eius
 uentigades erunt. & fortitudo eius a terrore transiit. Et percuebunt
 fugientes principes eius. dixit dñs cuius ignis est in sion. Et cecidit eius
 in hierusalem; septuaginta. cū similiter perire transulerunt.
 in fine fuere diuersi. scribentes; Iuuenes eius supercubantur. perire
 enim circumdabantur quasi uallo & in centur. qui cū fugit cepi
 & ur; hoc edicit dñs; beccatur qui habet in sion semen. et domesticos
 in hierusalem; pugnantem dño super montem sion contra aduersarios eius.
 et protegente eam instar auium conuertimini. O filii siue ut
 symmeochus. transiit. agite paenitentiam. qui profundo consilio
 cecidit q; peccato ad dño recessistis; si enim hoc feceritis. abicientes idola au
 rea cecidit q; argentes que uobis fuere peccato. propter que urbs
 urbs captiua. cadet assyr^{us} cuius metu nunc fugitis. non gladio homi
 nū. nec exercitus roboris. sed di potentia; significat cū congelū a quo
 centū octoginta quinque milia assyr^{orum} una nocte deleta sunt.
 ipse quoq; rex assyr^{us} fugit & non hominū gladio sed iram dī. ita ut iuuenes
 illius cecidit q; robusti uentigades fiant medici. de quib; super contra ba
 bylonem dicit; Ecce ego suscitabo uobis medos. & fortitudo assyr^{us}
 dñi terrore transiit ad q; praeter & omnes que principes illius perire
 mercent; Dixit enim dñs ad q; pollicitus est. cuius dixisse fecisse est. et
 qui habet ignem in sion. & cecidit in hierusalem. ut aduersarios suos
 instar stipulae ad q; lignorum. egrediens de hierusalem flamma consu
 mat; alia hoc quod dicitur. in die illa abiciet uir idola argenti & reliqua
 sic inter praeteriturū post reditū de captiuitate babilonia usque aduentū
 xpī. numquam filios idola coluisse testatur; assyr^{us} quoq; in praesenti
 loco significat. non ab aegypto sed a medis esse superandam. quod a durissima
 & quondam potens regnū. post offensam dñi deletū sit uictoribus q; seruiet.
 Nazareth locū istum sic intellegunt; O filii qui consilio pessimo di filii
 denegastis. reuertimini ad eum et apostolos eius; Si enim hoc feceritis. om
 nia abiciet idola que uobis prius fuerunt in peccatum. & cadet uobis dia
 bolus. non uestri ambus sed miser corda dī. & iuuenes eius qui quondam pello

pugnauerunt. Erunt et desine uel tunc. omnisque fortitudo & p̄ra illius p̄
 trāsiat. philosophi quoque & omne dogmā per uerū suū. ad crucis signū terzā
 conuertent. dñi quippe sententia est ut hoc fiat. cuius ignis siue lumen est
 in sion. Et clubenur in hierusalem. ignis & lumen. hebraicē his dem scribit
 litteris. aleph. uau. res; quod si legatur. ur. ignem soncet. si or. lucem. hoc
 ideo dictum est. quia pro igne quem solus interpretatur est symmachus.
 aquila & theodotio lumen trāstulerunt; quid sibi autem uelit quod in
 septuaginta legitur. p̄ra circa decubantur quasi uallo & uincuntur.
 qui autem fugerit capietur. scire non ualeo. nisi forte hoc possumus di
 cere. quod iuuenes regis assyrii qui uincendi sunt ad q; ceptiendi. ita cir
 dentur p̄ra hoc ē fortitudine dñi. quomodo uallo circa decetur cui
 tcc; porro quod sequitur. becotur qui habet semen in sion. et domesticor
 in hierusalem. sic interpretari possumus. ut dicamus presentis loci
 sensui conuenire. quo & hor tēar sermo diuinar. fugientes in egyptū
 reuertitur hierusalem & filio procreare. cui tccita becotitudo promit
 titur. ut dñi defendatur & protegetur auxilio; & in alio loco de ea
 scribitur est; Erit glorie domus huius nouissima sup̄p̄orem; quod &
 cōdec clesiam referre potest uisionem peccis & speculum. de qua scrib
 tum ē; Gloriosa dicitur dē ciuitas dī; & dūlibi fluminis impēat
 lādicet ciuitatem dī; In hac enim ignis est & caminus. qui deuoret
 peccatores. & lignū fenam. stipulam que consumet. siue lumen et
 clubenur. ut iustorum clarytes & peccatorum paena monstratur;
 Ecce cū iustitia regnabit rex. & principes in iudicio preerunt. & erit ut
 sicut qui absconditur a uento. & celat se a tempestate. sicut riuus quorū
 insit & ambra p̄de prominentis in t̄ra deserta; non gēcligebunt
 ocali uidentiam. & cadentium diligenter ^{au} obscurabant. & cor ful
 torum intellegentiam. & lingua tacitorum uelociter loquit
 et plene non uocabitur ultra ut qui insipiens est princeps. neque frau
 dulentus appellabitur magnus; factus enim factus loquetur. & cor
 eius faciet iniquitatem. ut perficiat simulacionem. & loquet
 cōdñm fraudulenter. & acca e faciat animam esurientis. ea
 potum scientis. & ferret; fraudulenti uerba pessima sunt. ipse
 enim cogitationes concinnabit. ad perdendos mites in sermo
 ne mendace. cū loquetur pauper iudicium; princeps uero ea que

L

„discedunt p̄ncipe cogitabit. & ipse super ducer st̄cebit; septuaginta
 „ ecce enim rex iustus regnabit. & p̄ncipes cū iudicio p̄ae erunt. Et erit ho
 „ mo occultionis sermones suos. & abscondetur quasi cōsquis quae feruntur.
 „ & apparebit in sion. Sicut fluvius currus inclitatus intrō sitienti & ne
 „ quaquam erunt confidentes in hominib; sed cures succi ad cecidiendū
 „ decubunt. & cor infirmorum cōtendat & cecidit. & lingua balbutien
 „ tium cito discent loqui pacem. Et nequaquā dicent stulto ut p̄ncips
 „ sit. ne ut t̄ce dicent ministri tui. tace; factus enim factus loquatur.
 „ & cor eius uicina intellegat. ad perficiendam iniquitatē. & loquen
 „ dum cecidit errorem. ut dispergat conuictos esurientes. Et animas
 „ sitientes uacuas faciat; consiliū enim pessimorum iniquos cogitabit.
 „ interficere humiles sermonib; inquis. & dissipare uerba humiliū in
 „ iudicio. p̄ncipem sapientiam cogitauerunt. & hoc consiliū permanet;
 Juxta septuaginta interpretat̄. quid dixerunt. ecce enim rex iustus
 regnabit. & p̄ncipes in iudicio p̄ae erunt. quae sequuntur superionib;
 copulandae sunt. his uidelicet in quibus p̄ncipis cepitulum finitū ē. b̄a
 tur qui h̄c b̄a in sion semen. & domesticos in hierusalem. iuxta hebre
 icum. finitū cep̄ncipis proph̄a de his in aegyptū descendebant. nunc ab
 his uerba in cōtione & cordiū ē. de cecidit scilicet x̄pi. et apostolorū
 eius iste enim rex regnabit iuste. non accipiens personā in iudicio. & p̄n
 cipes illius cū ueritate p̄ae erunt. cecus fac non homines considerent.
 Et quicūque sub eius umbraculo fuerit. Sicut d̄tus erit in tribulationib;
 & cōgustur. & in mundi st̄tus tempestate. quomodo qui uentū & tur
 binem fugiens. se tuto abscondit loco. Et qui purissimos fontes inuenit
 in deretō. & qui in uehementi aestu solis ardore cunctis torrente. sub
 prominenti saxo requieunt. ab inos diximus. sicut riuus quadrum in
 siti. septuaginta interpretat̄. Et apparebit in sion. quasi fluvius
 currens; uerbum enim hebreicū. de quo supra disputauimus b̄a sion.
 quod dicit̄ in siti siue in sic c̄tete in inuio septuaginta est beodo
 tio. an sion interpretat̄. prof̄sion. idē siti. legentes sion. quae
 eiusdem litteris scribitur; Cū ergo x̄ps regnauerit. & p̄ncipes eius
 praefuerint in iudicio. non cecidit oculos credentiū. & cures cec
 dentiū diligenter cōtendent quae p̄ncipis surdae erant. & cor
 quondam stultorum intellegent scientiā. Et lingua balbutientiū

ccd que mitorū quae xpm sonare non poterat. pleno aperio que sermo
 ne dnm confitebitur. non uocabitur ultre. is qui stultus ē pyn
 cens. stultitiam enī fecit dī sapientia huius saeculi. neque frigidulen
 tur doctor ccd que per uersus. appellabitur magnus in populari. sen
 bae uidelicet et pharisei. quibus dnr loquebatur; stulti & ceci.
 quid melius ē. surū an templam quod scificat curū; factus enī factus
 loquetur; pro quo in hebræico scribitur ē; uabati uabata. dabber; hoc
 diximus. ut uerba abicahit exponamus. dicentis de uabat cormelio.
 secundū nomen suum insipiens ē. uere enim factus factua loquetur.
 & cor eius perficiet iniquitatem. qui ubi timuit ubi non eret timor.
 Et abutebatur stultitiam pro sapientia dicens; hic si sedo esse.
 non solueret scabbetū; quod in q; odie fecit mazzister synagogorū.
 ut perficeret similitudinem. pro qua in hebræico scribitur. oneph. id est.
 ὄνηφικίη; unde saepius ccd phariseos dicit. Uos uos scribae & pharisei
 saei ypochnyae; & loquuntur in quid ccd dnm frigidulenter; Mazzister
 scimus quid sedo es. & quod ccd te nper. tinc & de hominibus. licet censum
 decem caesary an non; qui uocantur faciunt conuictos es uentis populi.
 Et potū auferunt sitientibus turbis. n& ipsi intrantes. n& celos
 intrare peccantes; frigidulenti enī doctoris & principis omnia
 uocant amercosunt & pessime. qui concinnant dolos ad perdendos
 simplices in sermone mendacii. dicens ccd deceptū populam; scrutat
 re & uide. quō propheta dezechia non surgit; cū loqueretur ccd eos
 pccuper iudicium. qui cū diues esset pronobis pccuper factus est; uere
 Uere enī iudicium eis xps & iustitiam loquebatur dicens; Si non fec
 cio opere peccatoris mei. nolite credere mihi; Si cū fecio. & mihi non uul
 tur credere. operebus meis credite; iste pccuper qui loquitur iudicium.
 pynceps & dnr ea quae pynceps dignosunt cogitauit dicens; non ueni
 nisi ccd uos perditores domusist; et sollicitus erit pro infidelibus. sed
 uocare cupiens non credentes. et stabit super duces suos apostolos.
 quorum ccd unū loquatur; Tunc tē homo unanimit. dux meus & notus meus;
 haec iuxta hebræicū; a quo septuaginta non solū uerbis sed & sensibus
 implens que discordant; Cū enī rex iustus regnauerit. & pynceps illius
 imperauerit cū iudicio; erit homo abscondens sermones suos. homo qui per
 necetur ccd dī est. & abscondet sermones suos. loquens eis in parabolis; abs

f.
 haec ccd
 iudice
 dnr loquitur

cond& ceu quasi ab aqua corrente. a populo scilicet iudeorum. qui in factis aquae
 promissis uoluntate huc illucque fertur & trechitur. qui homo ab-
 sccondens cepud in credulos sermones suos. apparet in sion hoc est in ecclesia
 quasi flauus in clytus. & decurrens in trisitentia; apparet enim gentiliu
 populo. qui prius uentis pectebatur sitim. & rixclat arua sitientia
 flauus di. De quo scribitur e. fluminis imp&us laedificat ciuitate di; et in
 celi loco; flaminis repl&u e aqua; ipse enim loquitur in euangeliu; qui sitit
 ueniat ad me & bibet. qui credit in me sicut dicit scribitur. flumina de
 uentre eius fluent aquae uiuae; Tunc nequaquam habebant fiducia
 in magistris. & praebant cures ad cadendum dnm. & cum corde
 quae lingua pccem dnm feceruntur. deserentes stultos principes.
 & ministros eorum qui credentes in ihm. impercob&nt silentium;
 quae sequuntur eundem prope sentiam quae & hebraica continent.
 Et possunt hereticis conceptis; hi enim loquentur contra dnm men-
 dcciu. & per ueritatem conuictos esurientes ad quae sitientes. & acc-
 cuses abire faciunt. ut & cum si quid nec turcliter boni habebant.
 magistris amittunt uicio. quoru omne consilium est. ut per-
 dant humiles inquis sermonibus. & dissipent uerba humiliam
 in iudicio; in quo pcciter adnotandum. quod qui ab eis decipi potest
 humilis est & terre coherens; Mulieres opulente surgite. & cadi-
 te uocem meam filiae confidentes. per cipite cano; eloquium meum; post
 dies & annam. Et uos conturbabimini confidentes; consumetis est
 enim uindemia. collectio ubi non uenit; obstupescite opulente.
 conturbabimini confidentes. & uos & confundimini; pro quo sym-
 maccus interpretatur est. nudcomini; sequitur; & cingite la-
 bor uos super ubere; plangite super regione desiderabili. super uine fer-
 tili; Super humum populi mei. Spina & uepres ascendent. quacento magis
 super omnes domos & cadu ciuitatis & uicinis; Domus enim dimissa e.
 multitudo urbis relicta e. tenebrae & palpaccio factae sunt super
 speluncas usque in aernu; & cadiu. onas horum. pccus & cregam.
 Donec effundetur super uos spir de excelso. Et erit desertu in chermet.
 Et chermet insectum reputabitur. Et habitabit in solitudine
 iudicium. & iustitiae in chermet sedebit. & erit opus iustitiae
 pccus & cultus iustitiae silentiu. Et securus usque in sempiternu;

Et sedebit popularis meus in pulchritudine pacis. & in tiberi niscalis
 iusticie & in requie opulenta. gremio autem in descensione factus.
 Et humilitate humilicabitur ciuites. Beati qui semineat super
 omnes aquas. inmittentes pedem bouis & asini. septuaginta pro
 tenebris & pro peccato neque factae sunt super spelancas usque in se
 pitamum. transtulerunt. Et erunt uillae spelancae usque in ader
 num. quo in hebratico dicitur. ofel & been. quas hebraei ducuntur
 res in hierusalem fuisse corbitantur & celsas adque firmissimas.
 quae his appellabuntur nominibus. quorum prior interpretatur te
 nebrae siue nabilum. quod usque ad nubes enger & caput. altera pro
 locum mentum & firmitatem. siue ut symmachus uertit. inquisitio. eo
 quod in contemplando calmine eius oculi fallerentur. in fine quo
 q; capitulum ite interpretatur. Beati qui semineat super omne
 aqua. ubi bos & asinus calcet. post uocationem gentium. quando xpi
 r & imperauerunt cum iustis & principes eius apostoli & apostolici
 uiri. praesuerunt credentibus in iudicio. dicitur sermo propheticus
 ad mulieres opulentas. quas uelut pes iudae. uel synagogas illas ite
 ponit. uel ut plerumque arbitror. Matronas diartum quondam popu
 li iudaeorum debemus accipere. quibus quasi iacentibus dicitur postruina
 surgite. & nihilominus appellentur filiae confidentes siue spercon
 ter. praecipiturque eis ut cadant sermones domini. & recordentur dierum
 & conueniant de quo in consequentibus letur sumus ipsa seductore dican
 tem. Spiritus domini saper me propter quod unxit me. eum zelus & crepe pccape
 huius misit me. praedicare ceptum remissionem. & de eis uisum. uocare
 conueniant domini acceptabilem. & ipsa recordatio fiet eis uixit septua
 ginta cum dolore in spe. ut plerumque sedum denegasse. & spem habebant
 seclatis si essent penitentiam. dicit enim uindictam consummatam.
 et post ultimam ueritatem quae sub ^{uor} pasicano & tito hadriano que
 accidit. nequaquam aliam captiuitatem esse uenturam. in dextera
 furor botros in populari quide incept colligendis sint. unde praecent
 ad plendum. & iubentur nudare pectore. & acingere labos suos.
 eo quod regio quondam desiderabilis. & uinea fertilis de qua scribitur
 e. Esoplenit cui uinea fructiferam. quomodo conuerses in ama
 ritudinem artis aliena. Romano ueritate delictis saper humana

in quibus populi mei. spina & ue pres. siue foenu ascende; et est sensus; si ter-
 ram iudeam quae repromissionis terra est spinae repleuerunt & ue pres.
 quae in omni aetate cetera quae plene sunt gaudio. & quae illud
 " euangelicam consequuntur; Uae qui gaudetis nunc quo plorabitur;
 " domus enim id est templum meum dimissum est. dicente me ad apostolos; sur-
 " te abeamus hinc; & increduli; relinquitur uobis domus uestra de-
 " ser-ta; cetera templi & secretum mystery; pccat pccat tenebrae pos-
 " sederunt. Et factum est nequaquam cella uosorum dñi. sed spe-
 " luncae usq; in sempiternum; audierunt enim ad dño seducitore. Domus
 " pccatorum mei domus orationis uocabitur. uos cum fecistis eam spelunca
 " lectronum. Gaudium inquit onagrorum. pascua regum; quod uel iux-
 " talit terram intellegendum est. eo quod deserta sint omnia uel spali.
 quod sepulchra iherosolymae. feri homines & diuinitiam non habentes ha-
 bitent in iudea. Et hoc fiat donec effundatur super nos sp̄s de &
 celso. quae seducitor ascendens ad pccatorem credentibus; repromisit dicens;
 " Ecce ego uocabo & mittam uobis pccatorem sp̄m ueritatis; & rursum;
 " donec accipiat de & celso uirtutem; quod quae supra dixerat. adhuc
 " modicum & erit libellus in chermel in scilicet reputabitur. & cadent
 " in die illic surdi uerba libi. Et de tenebris & caligine oculi caecorum
 " uidebunt. Hinc aliter uerba id ipsum repetit. quod solitudo gentium
 ueritatur in diuitiis. & in reputatur in gentes. quo tempore
 habitauerunt in deserto iudicium. dñs ad q; seducitor cui pccatorem
 dedit omne iudicium. & iustitia in chermel requiescat. de qua supra
 dictum est. & erit desertum in chermel. quod iudicium ad que iustitia
 habitet in deserto. & requiescat in chermel qui pccatorem
 batur desertum. opus quoque iustitiae erit pax. quae uox est apo-
 lum omnem sensum & superceat. & cultus iustitiae silentium. ut non
 multiloquio iudeorum sed prebitate fidei adorent dñm. & secun-
 gerna pccate requiescant. & in tenebris calis eorum sint diuitiae. de qui-
 " bus apostolus loquebatur; Quotias agod. o meo p̄ h̄m xpm. quo in
 " omnibus diuites facti estis in eo; in omni uerbo & in omni scientia. Cū cū
 populus xpianus sederet uel habitauerit in palchitudine. siue ut
 septuaginta tres stulerunt. in ciuitate pacis. & ut debnum qui
 in ecclesia. tunc gaudendo cetera quae tempestas & dñm ira derelictis

descendit in scelerum de quo supradictum est & hermet in scelerum reputabitur
& humiliabitur ciuitates hierusalem. & iuxta aliam scripturam
de treloquitur, quae cum tunc se habent. & didicimus in ultimo
prophetae, quanta bona ecclesia possit. Et quoniam ecclesia
passura sit hierusalem. Beati estis apostolice aeternae doctorum.
qui seminatis super omnes aquas scripturae scilicet in quibus bos cal
ceat & asinus. bos mundum animal propter electionem peccatorum asinus
immundus propter idololatram quondam gentium. ut & de circumsi
one & de preputio ecclesiae domini congruetur. quod supra ^{iuxta} septua
ginta dicitur supra tre populime spinas & faenum ascendit referri
potest. Et ad hereticos. & ad simplices quosque credentium. qui non
tunc intellegunt scripturam sanctam. ut illis conuenit in ecclesia.
Unde singulae singulis coaptauimus. ut tunc populum hereticis.

¶ spinas impentur quibusque ecclesiae faenum adferret; Uae qui pre
dicant. nonne & ipse praedabent. & qui spernit. nonne & ipse sperne
nt. cum consummationem de praedicationem praedabent. cum fecerit
desideris contemneret. contempnent; septuaginta; Uae qui uos miseris
faciunt. uos enim nemo facit miseris. Et qui reprobat uos. uos non
reprobant. Accipientur reprobantur & tradentur. Et quasi tinea
in uestimento sic supercubantur; De apostolis dixerat et ecclesia
rum magister. beati qui seminant super omnem aquam. ubi bos & as
inus calceat. Nunc ad persecutores eorum in condemnatione dirigat.
immo aduersum principem eorum qui cor deo possidet impiorum. quod
quidquid fecerint recipiant. Et praesens potentia. futurorum sit
metaphora tormentorum; Unde iuxta septuaginta dicitur; Uae
eis qui uos miseris faciunt. uos enim nemo facit miseris. Et est sensus;
quantum illis est. quando persequuntur uos & accipitis ad flugem
cruciatibus. interfectores adque cruciatos miseris corbitant.
Sed nullus uos potest facere miseris. non enim habent incommode poter
tatem sed in corpore. & qui reprobat uos non uos reprobat. sed
eum qui misit uos. iuxta illud quod discipulis loquitur;
¶ Qui uos reprobat me reprobat. Et qui me reprobat eum repro
bat. qui misit me. Accipientur igitur persecutores. & ad
tradentur cor donibus. Et quomodo tinea uestimentum ita illos

11 iustus flamma consumit. quod & in fine huius proph&e scribitur; Uer
 11 mis eorū non mor&ar. & signis eorū non &tingu&ar. Dñe miserere
 11 nostri te & p&ccauimus. esto brachium eorū in m&one. & sc&lar
 11 nostr&e in tempore tribulationis; a uoce angeli fugerunt populi.
 11 ab & abtatione tu&e dispers&e sunt gentes; & congregabunt
 11 spolia uestre. sicut colligitur bruchus. quando foss&e plen&e fuerint
 11 de eo magnificatus ē dñs quō habet & c&at in & celso. implebit sion
 11 iudicio & iustitia & erit fides in temporibus tuis; diuiti&e sc&laris
 11 sapientie & scientie; timor dñi ipse thes&arus eius. LXX;
 11 Dñe miserere nostri. in te enī confidimus. fecotū ē semen in credu
 11 lorum in perditionem. sc&lar & c&atem nr&e in tempore tribulatio
 11 nis. propt̄ uocē timoris obstipuerunt populi a timore tuo. & disper
 11 s&e sunt gentes. Nunc autem congregabuntur spolia uestre p&cc
 11 ui. & cognos&it quomodo si quis congreg&et lacustas sic inludent uobis
 11 sc&lar qui habet & c&at in & celso. repl&et sion iudicio & iustitia.
 11 in lege t&cedentur in thes&auris. sc&lar nostr&e uenit. sapientia
 11 Et disciplina & p&cc&ar c& dñō. ista sunt thes&auri iustiti&e; hebraei
 11 superius cepit u&la in quo legitur. Uae qui praedixerunt nonne & ipse
 11 praed&erit. Et reliqua usq; ad finem. contra sennacherib regē
 11 assyriorum dictum putant. quod post qu& decem tribuum qu&e
 11 appellab&antur israh subuerteret ciuitates. & & cepit hierus&le
 11 iud&e quoq; urbes coepert. ipse superetur. Et percussente angelo
 11 eius delectur & erit. unde nunc & persona populi & c&ia refe
 11 rentur dō c&q; dicentis. Dñe miserere nostri te & p&ccauimus.
 11 Haec dicit & contendunt qu&e praesenti capitulo continentur.
 11 quod ipse brachium fuerit. Et trobar populi obsidione u&ll&ati in
 11 tempore m&otino & sc&lar in necessitate & angustia; a uoce
 11 enī angeli. quem symmachus it&ut in hebreo scribitū ē t&rans
 11 tulit. amun. quem hebraei z&cbryhelem autumant. Et habere
 11 Et ETHIMOLOGIA populi. fugit assyrius. & ab & abtatione di& gentes
 11 qu&e c&ā eo erant huc illuc q; dispers&e sunt. quibus fugientibus
 11 spolia congreg&ata sunt. a iud&eis. sicut sol& bruchus & lacus
 11 t&corum colligi multitudo. c&ā in foss&as co&eruat&e fuerint. in quo
 11 rum uictoria magnificatus ē dñs. & sion imple&et iudicio & iustitia.

C
nrm

R

Et fides obiter si populi comprobata: omnesq; diuitias in sapientia habu-
erunt & scientia. di. & timorem dñi qui solus eorum thesaurus fuit.
Hæc illi iuxta historiam dixerunt. omnino ratione nitentes xpi et apo-
stolorum eius sacramentis ab aere. Nos aut post beatitudinem
apostolorum de quibus sapienter dictum est. Beati qui semincent super
omnem aquam. ubi bos & asinus calcant. Et timentes rationem et plane-
tū eorū qui eos persecuti sunt. de quibus in consequentibus legitur.
Uos qui miseris uos faciunt. uos enim nemo fecit miseris. Et sicut
tinea in uestimento sic deturitur. & personis eorū de aposto-
lorum omniumq; credentiam hæc dicte conuincimus. & esse sen-
sum. Dñe in tuo sperauimus auxilio. & in te confidimus. semen in
credulorū perit in cæternū. & scilicet nostre in tempore tribula-
tionis apperuit. te enim præbente auxiliū. omnis gentium multi-
tudo disperesceat. Et præcedat ad que in lusionē uictoribus fuit.
Et hoc factū ē. quia scilicet dñs habitet in excelsis. & replētā ē sion
iudicia. & iustitia. de qua supra scriptū ē. requies cæ in deserto
iudicium. Et iustitia. ipse est ergo sion. quæ prius est appellata deser-
tum. Et quicumq; habitauerit in ea. tradetur. Et lex euangelii in ca-
uis thesaurus scilicet nostre ē. Et sapientia credentium. Et disciplina.
Et pietas siue fides quæ proprie xpianorum ē. & timor dñi in quo the-
saurus scientiæ continentur. Ecce uidentes dæmonebant foris. cæzeli
pccis amare flebant. dissipate sunt uisæ. cessauit transiens per
semitam. irritum factū ē pccatum. pro idcirco ciuitates. non repu-
tavit homines. luxit & cæzeli a terra. confusus est libanus et
obsarduit. Et factus est saron sicut desertum. Et concussa est
bæthan. Et carmetur. Hunc consurzum dicit dñs. Hunc & abtabor.
Hunc sub leucebor. concipiat ardorem pccati & iri stipulcem. sp̄i uester
ut ignis deuorabit uos. Et erunt populi quasi de incendio cinis. sp̄i
nae congregatae igni comburentur. Verbum hebræicum arellan.
pro quo aquila. symmechus. & theodotio interpretantur. apparet
eis. & remem. syllebam diuidentes. & legentes arellahem. hebræi
significare cæzelos comburentur. Et esse prophetam post uocatio-
nem gentium & diuitias ecclesie. Desubersione templi quod fle-
bant cæzeli. nequaquam intus habitantes sed & euntes foras. Et qui

prius nuntii peccati erant flebant amare. siue ipsi apostoli qui missi fuerunt
 ut peccata nunticerent hierusalem ad qua & dñs loquebatur. si scieret
 etiam tu. & quae ced peccem sunt tibi. quibus coperat dñs ut eos
 suo conforter & aspectu flebant hierusalem. quia non receperunt prae
 dicationem sua. eo quod dissipatae sint iude. & cessauerunt transiens
 per semitae. iuxta illud quod in hieremias lamento ceteronib; dicit,
 "Uision lauent. eo quod non sint qui uenient ced solemnitate, inritu
 quoq; factu e pactum cu abraham. isaac. & iacob pro dicit cunctos res
 iudeas. non reputant homines. quis uo uirtio uimentae esse. laxit & elan
 gunt terre. pro his qui moriebantur in tra. confusus e libanus & ob
 fordur. cuq; dubium quin. templu significat. de quo in hac cheryce le
 "simur. Apert libanias portat tuas. & de uor & ignis cedros tuas. siue
 hieru scdem quae in hieze cihel libanus appellatur. dicente prophe
 "ta, Aquilae cognorū alcorū. quae bcebe & ductum in tronda in libanū.
 quod postea in iprietant sermo diuinus. cu in quida uenerit iabuc cho
 donosor in hierusalem. per spicuae aquilae mesem bcebyloniu & li
 banū hierusalem edisserent. factus est saron. sicut desertu. & con
 cussae bascon. Et carmelus. probascon. Septuaginta zedi
 lea. transtulerunt prouinciam. prouno loco prouinciae. saron
 autem omnis iuxta ioppem tyddcomq; appellatur regio. in cotissi
 mi compi. fertilesq; tenduntur. basan quoque regio tricensior
 da. nen est quam dase & dimidia. tyb; possiderunt. Et quae in iprie
 tatur. uber hma & pinsuis. Et carmelus. De quo supradiximus.
 lo e e igitur iudae quondae fertili. uer teni insolitudinem. per
 que meta fuppi koc. ostenditur. omnis opulente iudaeorum eger
 tate & penuria commatendae. quia igitur apostolorū sermone
 recipere noluerunt. & confusus e libanus. & saron. uer sūe insolitudi
 nem. & bascon. carmelusq; concussisunt. propter ea dñs uel dem
 mia patientia uel cehinfes sarr & turū esse sedicit. Et scabtan
 dum ingentibus. & sableuendū in cruce. & ced ipsos iudaeos apos
 tropham fecit. concipi & is cordorem & pccis & is cordorem & pas
 & is stipulam. & spruester uobis conflavit incendiū. ut conceptū
 et pcor tū uorax flammā consumat. & erunt in quid popalua deoy
 quasi de incendio cinis infelicitate tū. in cognitudine fcaulle reli

quibus demonstrantes; spinæ enim eorum quæ peccatorum malitiam
dine congregatae sunt. incendio uorecuntur; quod plerumque cœde
temerem ceptiuratem & ab uersionem referunt hierusalem.
cœd plenus cœd que per f&ctus iudicii tempore futurum esse
C In confirmacione; Audite quia longe estis quæ fecerunt & cognoscite
" uicini fortitudinē meā; contigitis in sion peccatores possedit
" tremor ypochoyctos; quis poterit habitare de uobis cū igne deo
" rone; quis habitabit de uobis cū cerdonibus sēpiter nis; qui combu
" lot iniustus & loquitur ueritates. qui proicit succinctorum
" Et calamitatem & sciat mecum suas cœd omni munere qui obitaret
" cœd res faceret cœd dicent sanguinem & claudit oculos suos ne uideat
" macula; iste in excelsis habitabit. munimentis axorū sublimitas
" eius pœnis ei doctus est. aquæ eius fideles sunt; regem in decore
" suo uidebant. oculi eius cernent terram de longe cor tuū medi
" tabitur timorem; ubi est scriba. ubi legis uerba ponderant. ubi
" doctor pœr ualorū; populū impudentem non uidebit. populam
" cœd sermonis. ita ut non possis intellegere discretitudinem
" lin. huius eius. in quo nulla est sapientia; lxx;
" cœd dicent quia longe sunt quæ fecerunt. scient quia adpropinquant
" fortitudinē meā. recesserunt quierent in sion iniqui cœd præ
" hendet tremor impior. quis cœd nuntiet uobis quō rignis cer d&
" quis cœd nuntiet uobis locū æternam. quis combulet iniustitiam
" et loquitur r&ctū uicem. & odit impietatem & iniquitatem &
" mecum sciat amantibus. & obitaret cœd res ut non cœd dicat
" iudiciū sanguinis. & claudit oculos ne uideat iniquitatem. iste
" habitabit in excelsa spelunca petrae fortis sine pœnis ei
" decbitur. & aqua eius fidelis. regem cū gloria uidebant
" oculi uestrū uidebant terrā de longe. animæ uestræ meditantur
" timore; ubi sunt cœd mœtici ubi consiliatores. ubi quā numerat
" eos qui nutuunt pœr uam. & mecum populam. cui non dedit
" consilium. neq; sciebat profundam uocem illius. ita ut non cœd
" r& populū contemptus. Et non cœd dicent scientia. quō dissipa
" tæ sunt uis. cessauit transiens per semitas. in ritum factū
" ē pœd cū populo iudeorum pro dicit d& ciuitates eorum nō reputant

eos inter homines; propter ea uos qui longe estis caudite quae fecerim.
 Et ad propinquate ut agnoscatis fortitudinem meam; contriti sunt
 siue recesserunt qui erant in sion peccatores uel impii & tremor
 possidet. ypochrytes; quibus dñs in euangeliolo loquebatur;
 1) Uae uobis scribe & pharisei; ypochrytes; qui poterit habere de uob
 cum eo qui ignis est de uortens; qui habet clauem ad regnum; siue iuxta
 septuaginta. Quis uob annuntiauit quia ignis ardet & aeternus; quae
 praeperecunt diabololo & angelis eius; qui igitur poterit habere
 cum deo; uel annuntiare uenturae supplicie; omnis qui huiusce modi est
 qualis propheticus sermo describit; qui ambulat in planis; iustus.
 Et non semel sed semper iustitias diligit; nec uice sed uigiter loquitur
 uenturae; qui proicit auxilium quae est mactet calamitate; nisi enim
 ceteris decimo & in celo; pecunia ceteris non coaduercentur; &
 secuti in ceteris suis ceteris omnimunere; munere quippe seceant oculos
 etiam sapientiam; qui ob ducunt ceteris suas nec uident iudicium scen
 gimus; omnis iniquitas & oppressio & iniustitia iudicium scen gimus
 est; Et licet & lectio non occidit; uoluntate te inficit; & claudit oca
 los suos ne uideat malum; Felix conscientia quae nec caedit nec aspicit
 malum; qui igitur teclit; ipse habet clauem in excelsis; hoc est in regno
 caelorum; siue in excelsa spelunca petrae fortis simae; in xpo ihu; quae
 petrae; & populum sequetur ut liberet & de eis; & illius fortitudine
 protegetur; pconit eidebitur; & aquae eius fideles; quae gentiliu
 feculae incombrosia & nec tere intellegunt; nos cum pconit & acquit
 fidelissimas lege di in ipra & comur; qui teclit e; rege xpm in sua dicit
 1) te te conspicit; De quo supra dicitur; Ecce rex iustus regnabit; &
 1) pnciper in iudicio praerunt; Et oculi eius uidebunt terram de longe;
 qua multo tempore desiderauerunt; terram mittiam & in consuetudinem de
 1) qua in euangeliolo scriptum est; Beati mites; quo ipsi possidebunt terram;
 1) siue in caelo positi; terram despicient; Cor tuum meditabitur timorem;
 1) ut cum omnia fuerit confectus; dicas cum apostolo; Quia non sum dignus uocari
 1) apostolus; quo persecutus sum ecclesiam di; pncipium enim sapientiae;
 timor dñi; ubi est scriba; & ubi legis uerba ponderens; ubi doctor
 pcer ualor; Ubi sunt inquit scribe & pharisei; qui legis uerba tra
 ctant; ter infelicem populum decipiebant; quos nunc pcer ualos scriptura
 commemorat.

cxvii.

per uulas sensu. per adlos intelligentia; cū autem oculi credentis regē
in succum celsitate conspexerint. & cor eius meditatum fuerit timore.

hoc est
per
noxi

Tunc impudentem populam non uidebit. populam iudeorum siue philo
sophorum. & rectorum mundi. qui ad placendum sibi in expeditione & elo
quentia seculorum de quibus nunc ait populam ad sermonis. tunc non pos
sint intellegere differentiam lingue eius. quorum omnis ornatus in uer
bis est. qui habent folice tantum. umbramque sermonum. & fructum non pos
sident uenturis. Denique sequitur; in quo nullus est sapientia; de quibus
in ecclio loco dicitur; Per deum sapientiam sapientiam & intellectum prudē
tiam reprobaabo; Cur. quia stultam fecit deus sapientiam huius seculi;
Respice sion ciuitatem solemnitatis nostre. oculi tui uidebunt ihe
rusalem habitacionem opulentiam tabernaculum quod nequaquam transierit
in potentiam. Uide caferentur clauis eius in septentrionem. Et omnes funiculi eius
non rumpentur. quia solummodo ibi magnus dominus noster. locus flabiorum. & iulcorum
sini & potentes. non transibunt per eam nauis remigum neque trieris mag
na transibit. & dicitur eum; Dominus enim iudex noster. dominus legum noster. dominus
rex noster. ipse sed uocabit nos. Legati sunt funiculi tui & non preuocabunt.
sicut in clauis tuas ut dilatare signum nequeas. tunc diuidentur spolia
predicorum matricum. Claudi dixerunt recipiamus & dicitur uicinus. et
huius popularis qui habitet in eis. caferentur ab eo in quartum septuaginta
diebus. Ecce sion ciuitas. scilicet nostre. oculi tui uidebunt. ihe
rusalem ciuitas diues. tabernacula que non mouebantur. neque au
ferentur. Per xilli tabernaculi eius in septentrionem. Et funiculi eius non
dixerunt. quia nomen mecum dominum uobis. locus auster erit flamma
& iulcorum sini & spatiosi. non transibit per eam nauis remigum
neque trieris. dominus enim mecum est non transibit me. dominus iudex noster. dominus prin
ceps noster. dominus rex noster. dominus ipse sed uocabit nos. direpti sunt fu
niculi tui. quia non preuocabunt. in clauis tuas inclinat est non
dimittet uela. nec eleuabit signum donec transierit in uicinitate
tem. Multi uisitur claudi predicis facient. & non dicent laboro.
popularis qui habitet in eis. dimittetur eis delictum. Quis te cuius pro
dictum est. cor tuum meditabitur timorem. & populum impudentem non uide
bit. Et qui ante caudierit. regem in decore suo uidebunt oculi tui. con
templare sion urbem solemnitatis nostre. uide et celsitatem christi.

in qua e aere sollempnitas. Oculi tui cer nent uisionē pacis. & diuitias in speretatas quas
 oculus n̄ uidit. n̄ & aures ccudiuit n̄ & in cor hominis intracuerunt. Et tēbna calū qd
 nequaquā trons f̄m̄ potēnt; p̄nas em̄ tēbna calū qd habuit populus iudaeorū trons
 lectū ē adq; sublectū n̄ & mouebunt clauē eius in sēptimā n̄ & om̄ fūmculi eius fir
 mi erunt. itccat dñs habit & in eo quī locus ē omniū fluiorū quorūq; currentiū p̄
 quos nullus ad aēr sē paritū potēnt nauis cre. neq; thens m̄ & gna quae in t̄p̄tā
 diabolus eū trons gredipotēnt; quia dñs ipse est iudex & p̄ncps. & rex & iud
 uctor noster & illo protegente nullus m̄ & aemus insidias h̄ & dicit tē de sion
 urbe solēntatē n̄ & & de hierusclē habitacione ditissimā quā ipse dñs
 fluiorū s̄is cir cā dabit cōd; b̄ cellabit nunc ad terrē n̄ loquit hierusclē qd
 laxatū s̄nt fūmculi tēbna calū qd. eā tē tō n̄ sustinere n̄ qui uerit. & m̄ dū
 eius in quo pulcher n̄ ma quondā uela pende b̄ cont. ruptis fūmculis cē dē dē t̄.
 n̄ solū cadnauis gationē sed ad signū quoq; m̄ t̄ l̄ sit; post quā cātē nauis
 eorū fuerit dissoluta & tēbna calū dissipatū itccat in atrāq; p̄ccatē fūm
 culi d̄ r̄ p̄ccantur. praedauit tō n̄ b; diuidē t̄ r̄. quā tam in h̄ cillier̄ p̄p̄n̄
 um̄ b; ut claudī appellent. Et nihil omnino d̄ iractū b̄ uente eis for ti
 tudinē. nallā infirmitatē sentient n̄ & dicent laborca; qui em̄ fuerit in
 t̄ eorū auseret ab eo in quitas adq; p̄ccatū quia d̄ & cecatus ē uoluntatē;
 Accedite gentes & cadite. & populi cadentite. & dicit t̄ r̄ & plenitudo eius.
 Orbis & omne germen eius. quia indignatio dñi super om̄ gentes. Et furor
 sup̄ uniuersā malitiā earū; in f̄ & t̄ earū & dedit in occisionē. occisi est̄ proi
 cient. Et decada uerū b; eorū ascendē f̄ & t̄ r̄. t̄ b̄ s̄ cent montes s̄ conguine
 eorū & t̄ b̄ s̄ ca & omnis militiā caeloy. Et t̄ r̄ p̄ l̄ c̄ b̄ unt siue conpl̄ c̄ b̄ unt
 sicut liber caeli. Et omnis militiā eorū defluat sicut defluat foliū de uinea
 et deficiō quō ineb̄ cotus ē in caelo gladius meus; ecce sap̄ idam̄ eorū
 descendē & t̄ r̄ super populū in f̄ & t̄ r̄ n̄ m̄ e. cē d̄ iudiciū gladius dñi re
 pl̄ & us ē s̄ conguine. in c̄ r̄ t̄ s̄ c̄ t̄ us ē adipe de s̄ conguine a ḡ n̄ o r̄ & t̄ h̄ r̄ c̄ o r̄ de
 s̄ conguine medall̄ c̄ o r̄ & t̄ r̄; Uicim̄ c̄ enī dñi in b̄ o r̄ & t̄ r̄ & in f̄ & t̄ r̄
 m̄ c̄ o r̄ n̄ a in t̄ r̄ c̄ ē d̄ o m̄ & descendēt unicor̄ nes cū eis. eā t̄ a m̄ c̄ a p̄ o t̄ e n̄ t̄ b; &
 ineb̄ c̄ b̄ r̄ t̄ r̄ c̄ s̄ conguine eorū. Et thamus eorū cē d̄ ipe p̄ m̄ z̄ ū a; Post euer
 sionē hierusclē. & nauis r̄ c̄ o z̄ ū quondā soli d̄ i s̄ s̄ i m̄ ḡ nauis. praedā q; omnis
 sup̄ lectil̄ illius. de interitū omniū dicitur nationū & de consum̄
 tione mandī quae ē in die fut̄ r̄ c̄ iudiciū unde & om̄ gentes & populi t̄ r̄ c̄
 plenitudo eius. orbis & cunctae gēn̄ imina illius. t̄ o m̄ quae habitant̄ loca.

quāq; in habitabilioribus. nubi & cote figyōis & calōis iabent cūdiue. Et quae uen-
turae cū omni mentis tremore cognoscere; indignatio enī dñi nequa quā sup
unā gentē iudaeā et assyriōs cūq; chaldaeos aegyptios et moabites. et
cū moabiticos et philistheos. sed contra om̄ gentes & sup̄ unā sc̄ militis
sue ut septuaginta transfuler. nūmerū eorū uenturū Describit quae in
ficicat eas et fōrē corpōis putrescentiā in altū ascendere faciat. signifi-
cans p̄ccata om̄iū nationū tūc sanī & exp̄ū & spar̄ citia ac sanguine
montes repleantur. sublimis quaeq; uirtutes & conzelī qui singulis gentib;
praesidebant & tūc bescat omnis militia uel fortitudo caelōis replicent caeli
sicut liber. & omnis militia exercitus eorū cūq; ut septuaginta transfuler.
& stilloe defluant in similitudine foliorū. quae ad propinquante figyōe a ven-
tia cūq; contracto de uinea et sic deflaunt; qđ quidem & solucator lo-
quit in euangeliō; stilloe cadent de caelo & uirtutes caelōis mouebant. Et
tunc appereunt signū fili hominis in caelo; et hoc considerandū qđ n̄ dicit in
tenere caelōs sed re replicent siue complicent quasi librum ut post quā om-
nia p̄ccata aperta fuerint et relicta complacent qui prius aperta fue-
runt ut nequa quā ultra scribentur in eis. Delicta multorū de huiusce
modi libri. Et dicit in suo uolumine loquit; iudiciū sedit et libri aper-
tis in quib; describitur operis singulorū. Stellas autē cadere plen-
q; corbitantur iuxta apocalypsin iohannis et illud qđ colibi scribitur
est; Stelloe uniuersae cadentes soluentur. Et caelū ac t̄ra t̄ra t̄ra t̄ra
et praetere enī figurat huius mundi. Uerebas stellas ^{que in caelo;} rutilant ut in
p̄ccate monstrantur. & totū quod salic & per stellas ruit in ruinam & in
caelōis interitus ostenditur; alii uero eas stellas putant esse rui-
turcos de quib; & p̄culus apostolus scribit; Non est uobis ceratā men-
ceduer sūt sanguinē & carne sed ceduer sūt principatus & ceduer sūt
potestates aduersus rectores tenebrarum istorū. Et aduersus
spiritū nequitiā in caelestib; n̄ miram si daemones qui in aere ha-
bitant dicuntur esse caelestes cū etiam uolucres caeli quae utiq;
non in caelo sed in aere uolitant scribitur cognominē; nam & sc̄a
nec t̄ra figuratur in conzelam lucis stellam esse. Se simulant
& solucator uidit eum quasi fulgur de caelo cadentem. Et tropologi-
cae de eo quasi de stella magna dicitur; quomodo cecidit lucifer
qui in aere orbeatur; haec uniuersae facient quae in ebyatur ē gladius

eius in caelo poena cadq; sententia & actio in peccatores quae profertur ad no.
 qui gladius & mactabere in ezechiel contra impios & accutur. ac plun
 mis in fletu uagina succum iubeatur intrare; cuq; in ebrietas fuerit et
 replatur in caelo hoc e in aere qui consuetudine scribitur coru caelum dicitur
 Tunc ad idumga quoq; id est ad trena descendat ut post poena demo
 numeratam hominu animae iudicentur; idumaea quippe in lingua nra
 trena sonat; repleturq; est sanguine. Et in creoscutus cadipe & gno
 yethir cor. medullator quae a gnum cadq; tcaroy ut & principer
 & populū pccator significat puniendor; uictima eni dñi in bosra. Et in
 terflectio mcezna in tere edom de qua bosra. Et idumaea etiam in
 consequentib; idem propheta testat dicens: Qui est iste qui uenit de edom
 rubricue stimenta eius de bosra. Et nonnulli est imcont quia basar caro
 dicitur uictima dñi in bosra tormenta omnia in carne monstrantur qui
 prolecebantur errore; in praesen eni loco notum in littera. quae in basar
 hoc e in carne ponit sed per se de scribit & bosra appellat; quae iuxta hie
 sum & ieremiam non in edom id e in idumaea. Sed in tere moab inueniat;
 bosra autē in lingua nosrae munitio sonat adq; circūdata siue firma
 tā ut ar bem trarū dñi uoluntate doceat esse solidatū; iuxta illud
 quod in psalmo canitur; ipse sapientia fundauit eū & sup flumina col
 locauit illum; & de firmitate terrae & per sona di dicit; Ego firmecui
 colūncor eius; cuq; uictima dñi fuerit in bosra. Et in fletio eius in idumaea
 descendunt unicornes canteris potentib; reges uidelicet & principes
 per terrae. Et omnia interfectionis & sanguinis replebuntur.
 Et cadipe quondam diuinitum ac potentium per quae uerba iuxta hanc
 nam consuetudine terrorem cadentib; incutientia in omnes prin
 ciper ac potentes populosq; ac pccatos tormenta monstrantur bosra.
 id est munitio. Et edom siue duma & idumaea in iudaeorū mce gis
 thromā intellegi uolunt. & omnia de ipse dici quae sequenti capi
 tulo continentur; Quae dies ultionis dñi. conuersionis & distributionis
 iudicium. Et conuertentur torrentes eius in picem. Et
 humus eius in sulphur. & erit terra eius in picem cordentem
 nocte. & die non extinguatur in sempiternū; ascendet
 fumus eius a generatione in generationem. desolabitur
 in scabellum scabellorum. non erit transiens per eam.

„ Et possi debuit illam hono crocclus et ericius. Et tibi
 „ & cor p̄us haberebant in ea; Et extendetur super eam
 „ mensura ut redigatur ad nihil. Et per pendiculum
 „ in desolationem; nobiles eius non erunt ibi regem
 „ potius inuocabunt; et omnes principes eius erunt
 „ in nihil. Et orientur in domo eius spine. Et dr̄ticae.
 „ Et p̄clurur in munitionibus eius; et erit cubile dra
 „ conum. Et p̄cosua str̄ationum. Et occurrunt dae
 „ monia hono centcur̄s et pilosus clamauit alter
 „ ad alteram; ibi cubauit laemia et in uenit sibi requi
 „ em; ibi habuit foueam ericius. Et enatriuit
 „ cecata lor. Et circum fodit et fobit in umbra
 „ eius; illuc congregati sunt milia alter ad
 „ alteram; requirite diligenter in libro dñi
 „ et legite. unam ex eis non defuit. alter alte
 „ ram non queruit. quia quod score meo procedit
 „ ille mandauit. Et sp̄s eius ipse congregauit ea;
 „ Et ipse misit eis sortem. Et m̄cnus eius diuisit ea
 „ illis in mensura. usque in sempiternum possidebunt
 „ ea in generatione & generatione habitebunt
 „ in ea. Hebraei ut supra diximus haec de romeno imp̄o
 „ propheta. contendant. & in uationem sion uocatur eam
 „ quondam regni potentissimi praedicti. quod iuxta lit
 „ teram plerque nostrorum. Etiam in apocalypsin iohannis
 „ scriptum putant; nos autem sc̄o quod dicitur dies ultio
 „ nis dñi. annus retributionis iudicii sion. hanc arbitramur
 „ ann̄ de quo loquitur ipse soluator; Sp̄s dñi super me prop
 „ ter quod unxit me. euangelizare p̄caperibus misit me.
 „ praedicare ceptiuis remissionem. & caecis ut uideant.
 „ uocare annum dñi acceptabilem. & diem retribu
 „ tionis dō nostro. consolari omnes lugentes. & dare
 „ placentibus sion gloriam; et de quo supra
 „ dictum est; mulieres opulentiae surgite.
 „ Et dierum anni recordamini in dolore cum spe;

deper hoc post generalem totius orbis consummationem pueri scripturam
 ad hierusalem. Cui illo tempore loquebatur. Quarta tate eius pleno
 sermone describit. Quod scilicet post quam tempus romane obsidionis ad
 uenerit. pice & sulphure & fleemmis ardentibus omnia comple
 centur. & fumus illis incedat in aedernu. habitentq; ibi ono
 chro teclur & ericius. & ibis & coruus quae ammentice in
 derentur locis habitare consueu. & hoc fiet quice funiculus dñi
 cedq; per pendiculu. id est sententia illius non ualeat immutari;
 nobiles eius idē apostoli cedq; credentes non erunt ibi. nec per
 ditorum numero con iungentur. sed regem xpm potius in uoca
 bunt; omnes autem principes illius. seminae uidelicet & pheriseri
 redigentur in nihil. & in domibus quondam ornateissimis. spi
 nae & horticae & pcciliurus orientur. Eruntq; cubile drachonu.
 & pascae strutionum. quae & ipse signasunt & tremis solitudinis;
 Et occurrent sibi in ea iuxta septuaginta diuerse daemona
 fessmate. siue ut omnes alii iuxta hebreum trecentu terunt.
 Sicut etiam ONOCENTAURI ET PILOSI ET LAONIA.
 quae gentiliu fabulae & poetaru figmentis describunt. ericiu
 quoq; ibi enutrire catulos. & frictionem habere fidissimam; illuc
 congregari mil uos recepacissimam cuem; qui hebreice esse apel
 lentur datoth; siue ut LXX. trecentulerunt cer uos de
 quib; in frece dicemus; inter quae propheta loquitur audientibus;
 O homines quimeccuditis loquentem; quice uenturce pugnatio re
 bus omnica complebuntur; in libro eni scriptu ē dñi. Et illius
 sententia definita. & ne unū quidem irritū erit; nā quod
 de meo ore procedit ille mandauit. id est ego qui dem loquor sed
 uerba sunt dñi. & spū illius. qui id quid dictū ē ppetrabitur. ip
 sius decreto cedq; mensurce singulae complebuntur. & usq; in ge
 neraciones se p p rnas suum ordinem non relinquent. hoc iuxta
 hebreicu. & explanatnem historicam diocesim; coterū quicquid
 pologicam sequuntur. de pulso populo iudeoru. sub bestiarū & por
 torum nominib; idolo latras & uariis sup sitionib; seruien
 ter in hierusalem habituros esse confirmant. Et hos esse ono
 chrotalos. & ericios. ibis. & coruū. dracones. eritru. mones.

t. scripta

Et ano centuros. & decemonia pilosof. et lacemiam. quae hebra-
 icae dicitur. **LITH.** a sola symmecocho trans leotae lacmia, qua
 quidam hebraeorum. **EPINYH.** id est funem suspicantur, & puerosi
 consideramus de diuersis gentibus; adductas hierusalem colonias. & lux-
 ricium provinciarum suarum. singulas familias pphora doctri-
 num coluisse postea. habet omnino in hierusalem hebraeos firma-
 uimus; quoque septuaginta transiunt. Ibi obuicerunt sibi cer-
 uis & uider. facies suas numquam transiunt. unus & ipsis non pphora.
 nec quae sunt alterum. dñs enī pphora cepit eis. Et sp̄s ei
 congregauit eos. Et ipse dedit eis sortes. Et manus illi
 us diuidit eis ut pascantur in sempiternum. & possideant
 in generatione generationum. & requiescant in eo.
 Sic allegoriace inter pphora. bimur. ut doceamus cer-
 uos. ^{id est} apostolos. & sc̄os quosq. doctores de quibus scriptum ē.
 Si desideret ceruus ad fontes aquarum. Itc desideret
 uenimmo meo ceteris. Et alibi. uox dñi in pphora deficientes ceruus.
 Et rursum. ceruus comitice. et pullus graecorum tuce-
 rum loquentur tibi. Et iob. custo disticcum menser cer-
 uorum. et partus eorum emittet. Et in centico centico
 rum. similis ē fructu helis meus ca praeae uel h̄nulo ceruo-
 rum. sup montes aromacetum obuicisse sibi in hierusalem.
 Et mutuos uidisse conspectus. & transisse ac reliquit
 se ec̄. Et aduersos provincias pphora. quia dñs man-
 dauit eis. Ite & docete omnes gentes. Baptizantes
 eos in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. Et sp̄s illius con-
 gregauerit eos. Dederit que eis sorte ad q. diuiserit. ut ali-
 us ad indos alius ad spanias. alius ad illyricum. alius ad
 greciam pgeret. et unusquisq. in euangelii sui ceteris doc-
 trinae puincia requiesceret; que nos sup hierusalem dixi-
 mus prophetari. Et iudaei de romeno dicta imperio suspi-
 cantur. non nulli ad orbem referunt. ne aprioribus discre-
 pare uideant. **L**ababitur deserta & in uia & gubabit
 solitudo. & florebit quasi lilium; germinans germinabit.
 Et gubabit labunda et leudans; gloria libani data ē ei.

11 decor carmeli. Et SARON; ipsi uidebunt gloria dñi &
 11 decorē dñi; Lxxx; labane desertū sitiens. & solitudo
 11 et florebit quasi lilium. flore bunt & & solitudo
 11 iordanis; gloria libani data est ei. & honor carmeli.
 11 & populus m̄s uidebit gloria dñi. et altitudinē dñi.
 11 quō hierusalem conuersa ē in picē. Et ascēdit fumus illi
 11 us septentrionis. & habitant in ea onochyros & reclus.
 11 et eremius. & ibis. & coruus. & dracones. & struiones. & dae
 11 monia. Et onocentauri. lamia. & pilosi. & dñi sup eā im
 11 plēta sententiā. Reliquetur ^{uobis} domus uestre deserta. prop
 11 terea quae prius deserta fuerat. de qua in salmo dicitur.
 11 Vox dñi concutientis desertū & commouebit dñs desertū
 11 eader. Vox dñi preparantis ceruos. Et reuelabit conden
 11 sa siluarum. mutabitur in rerū omnium abundantia. &
 11 pugnantibus ceruis de uniuersis saltib; nationū. bestiae
 11 quae prius possederant expellentur. ut impleatur illud
 11 quod in hoc eodem propheta dicitur; labane fiet flis quib; parit.
 11 erumpe & clama quae non parturis. qm̄ plures ^{sum} filii desery
 11 teo magis quam eius quae habet uirum ^{habet} & abens ^{in uia non} uirtutes
 11 coquos. Et dñs non ingredietur p̄ eā. quae nunc flore
 11 bit ut lilium. siue ut significantius expressit aquila
 11 קאלֵי כוֹסֵי. quae in nos tu mentem rosam. & nec
 11 dum folis dilectis possumus dicere. florebit aut. ut cū
 11 a apostolo p̄nuntiā; xpi bonus odor sumus in omni loco; &
 11 illud cantici canticorū; flores uisunt in terra. mandra
 11 goriae dederunt odorem suū; quodq; in lxxx ponitur. eade
 11 ul tabunt deserta iordanis. in hebraeo quidem non habetur;
 11 sed possumus dicere; iohannes in iordane flu. uio. paeni
 11 tentiae baptis m̄ demonstrauit. quod dñs suo laua chro
 11 signauit aq; firmavit; Et quia desolitudine figuratiter
 11 dicitur quae refertur cedentes in qua fuit iohannes.
 11 consequenter iungitur potest iordane. Et p̄ desertum
 11 gentium ueniamus ced baptismū saluatoris; quodq; sequi
 11 tur. gloria libani data est ei. & decor carmeli. Et SARON.

iuxta priorem ex plerone habemus accipere. in
quadiximus libanū tēplū siue hierusalē inuellegi dicente.
"SAC CHARIA CEPERIT LIBANIE PORTAS TUAS. Et ezechiel aquila
"magnarū alcerū plena unguib; quae habet ductum
"intrecendi in libanū. Et carmelū. priorem significare populū.
de quo supradictū ē. Et erit desertum in chaerwel. Et
"cherwel in saltū reputabitur. Et saron. eandem habere
"intellegentiā. scriptura dicente. Factus ē saron sic deser-
"tum; omnis igitur candor cultus dī. & circumcisionis scientia. &
"loca uberrima adq; campestria. quae appellantur saron pro
"quib; symmachus interpretatus ē campos. dabuntur deserta
"quondam ecclesiae. & habitatores illius uidebunt gloriā dñi. et
"decorē siue altitudinē dñi. Confortatem manus dissolutas.
" & genua debilia roboratū. dicite pusillanimis siue meticu-
"losis. nolite timere. ecce dñs n̄r ultionem adducet & retributio-
"nis. dñs ipse ueniet. Et saluabit uos. siue ut lxx. translu-
"ler nos. tunc aperientur oculi caecorū. & aures surdorum
"p̄ciet bunt uel audient. tunc sicut ceruus eleudus. &
"aperta erit lingua motorū; quia disruptae sunt in deserto ce-
"quae. Et torrentes in solitudine. Et quae erat arida. in frag-
"nū siue paludes. & sitiens in fontes aquarū. in cubilib; in quibus
"prius dracones habitabant. oritur uiron calami & iunci; pro quo
"lxx. transtuler; erit tibi laetitia. uel u. Et caulae gregū.
"Et erit inquit ibi semita & uia. siue uia munda. Et uia scā uoca-
"bitur. non transibit per eam pollutus. Et haec erit uobis directā
"uia. Ita ut stulti non errēt per eam. uel ut lxx. transt-
"tulerunt neq; erit ibi uia. immunda; qui autem dispersi s̄
"non errabunt. non erit inquit ibi leo. & malae bestiae non as-
"cendit p̄ eam. nec inuenietur ibi. sed combu habebunt p̄ eam
"qui libere cōfuerint. Et redenti ad dñm. conuertentur &
"uenient in sion. cū laude. & laetitia sempiterna sup caput
"eorū. gaudium & laetitia obtinebunt. fugi & dolor & gemitus.
Ut utraq; editionē miscuimus. ne in proponendis singulis libro-
rum magnitudo tendatur. quae icem modum breuitatis.

Ali. scilicet.

.. excedit; apostolis de quib; supra dictu e. ipsi uidebunt gloria
 .. dñi & decorem dñi. Præcipitur. ut confortent manus
 in gentib; dissolutas. & genua debilice robovent. ut qui
 prius manib; dissolutis opus dñi facere n̄ poterant. etiam
 deo habeant dexteræ. extendent eæ ad bona opera. &
 qui dudum inter idolice diuersis errorib; claudicabant.
 firmo sup ueritate incedent gradu. Et pusillc enim os
 siue formidolosos. fide dñi confirmantes. facient n̄ timere.
 uniusq; diabolus. uniuersi erroris expellat timores. causa
 eorum est securitatis adq; conscientie. quia uenturus
 e xps. cui pater dedit omne iudiciu. et reddet unicuiq;
 secundu opera sua; ipse ueniet & saluabit uos. quib; dicit.
 nolite timere; siue nos. ut scilicet cum credentib; aposto
 lis dicentibus esse commune. Tunc aperientur oculi cae
 coru. & cures surdoru patebunt; tunc salu & siccer uis
 claudus. et aperta erit lingua mutorum; quod quam
 quæ signoru magnitudine completu sit. quando dñs lo
 quebatur discipulis iohannis qui ad eum missi fuerant.
 .. Eunt res renuntiate iohanni quece audistis & uidistis. ecce
 .. ei uident. & claudu combulant. loquuntur mundantur. surdi audi
 .. unt. mortui resurgunt. pauperes euangelizantur. tam
 cotidie & plerur in gentib; quando qui prius caeci erant. &
 in ligna & lapides in pingebant. ueritatis lum̄ aspiciunt. Et
 qui scripturaru uerba. surdis aurib; audire n̄ poterant. nunc
 cecidi precepta laetant. quando qui prius claudierant. &
 recta uia n̄ tenebant. scilicet siccer ui. imitantes doctores
 suos. et aperta erit lingua mutoru. quoru satanas ora con
 cluserat. ne possent unu dñm confiteri; idcirco cœci aperi
 entur oculi. cures audient. saluent claudu. & aperta erit
 lingua mutoru. quia scissae sunt siue eruperunt in deser
 to quondam ecclesiae aque baptismi seduatoris. et tor
 rentes ac riu insolitudinem. diuersae scilicet gratiae
 spirituales. & quae erat arida. in stagnu paludesq; conuer
 sa est. ut n̄ solu careret ardore siccitatis. sed nauigabilis esset

& irrigue. & hœber & fontes plurimos quos ceruus desi-
ret. quos quibibent. potest benedicere dno; iuxta illud quod
scriptu e; benedicite dno de fontib; isrl; Incubilib; conimarũ
gentiliũ. in quib; dracones prius habitabant. erunt calami
et iuncus. quib; scribatur fides dñi. Et in quib; fessce prius
membra requiescant. siue erit lactia cœcium. Et caula
gregum. ut cœsumant cœces colũbe. Et humili lice relinquer
" ter. cœdẽ ad rã festinãt. pos sint qũ psalmũ ite dicere; dñs par
" tate & nihil mihi de est. in loco pœscap ibime collocat.
" sup aquas sefectionis educauit me; ibi dñs sentia. & uia
" mundis simã. que scã uocabitur. & que dicit ipsa de se ego
" sũ uice. p quã qui pollutus e. transire non potest; unde
" & in psalmo dicitur; Beati in maculãtã in uia; et hœc uia
" est nobis idẽ dñs noscã. tã rã uic. & plena adq; campes
" tã. ut nullum habeat errorem. & stultã adq; ue cor des
" p eã ingredi uoleant. quib; in puer bus loquitur sapi
" entia; Siquis e par uulus ueniat ad me. & in sipidibus
" locuta e. uenite & comedite panem meũ. & bibite uinum
" qd misui uobis; Relinquitẽ infantia & ambulatẽ p uas pru
" dentie; Stulticẽ enim mundi elegit dñs; quorũ stultorũ pyn
" cept loquitur in psalmo; Oritur eis insipidita meã;
" " Et stultitẽ di sapiãtũ e hominib; unde septua ginte
" trans tulerunt; & qui dispsi fuerant a societãte dñi.
" sepeccati ne quaquã errabunt. sequitur; non est tibi leo.
" aduersarius noster diabolus. Qui circum rugiens quo
" modo ouile dñi possit intrare. & malẽ bestia se rãtel
" lãtẽ uis non ascendit p eã; neq; enĩ uestigium colubũ
" in petra inueniri potest; ambulabunt autẽ p eã quilibet
" a fuerit de uinculis peccatorũ. & redempti sãngine salua
" tũ. & legent penitẽtia. & uidebunt in sion de qua sepius
" diximus. accessit ad sion montem. & ciuitãtẽ di uidi
" tã hierusale cœlestẽ. nemore iudaico aureã que tra
" mus sion. Et gũmãtã hierusale. quã iuxta p phenã
" decubetur in adernos cine res dissolutã e; estq; lætã

"semper & na laudantur dnm sup caput eorum. ut post qua saeculu
 " uerit. possint cu apostolo & pphete dicere; cur su con su
 " meum. fide ser uau. de cetero repositae mihi coronae uitae;
 " Et dñe ut scuto bone uoluntatis tuae coronas uos; tunc suc
 ce de te gaudio adq; letitia fugiet dolor & gemitus. quan
 do ueniet & sion quieruat; quae omnia nos iuxta aposto
 lum pcculu in pñ mosca uatoris in te pte uemur aduentu;
 iudei autē & nos in iudaicantes. ad rēcundū referunt unius
 occa sione ueritaculi. conuer tūtur & uident in sion cū lau
 de hor tē arū. sanguine cuncta rēq; gētrū ser uatū. & uxorū
 pulchritudine desiderantes;

FINIS LIB X

INC LIB XI FELICITER XPE ADIUTA ME ADIUE;

DIFFICILE uimmo impossibile ē placere omnib; nec teen
 tee uulatum quocunq; sententiarū diuersitas ē;
 In ex pccatione duodecim prophetarū. longior quib; decem ui
 susū quā oportuit. Et ob hoc cōcursū incommen tē molis
 decem helis breuitati studui. p̄ter ultimam ^{et p̄ter ultimam} uisionem.
 In quib; me necesse fuit p̄ obscuritatis magnitudine sermone
 tendere. p̄cipue quē in ex pccatione septē & sexaginta
 duarū. Et unius ebdomadarum; In quib; differendis. quid atri
 canus temporū scriptor. quid origenes. & caesariensis
 eusebius. clemens quoq; alexandrinae ecclesiae presby
 ter. Et apollinaris laudicenus. hippolytusque. et ihebrer.
 Et aet tullianus sen serint. breuiter conprehendi. lecto
 ris cōbitrio derelinquens. quid de plurib; eligerē; Itaq;
 quod nos uere cū dia fecimus iudicandi. Et eorum honore
 qui lecturi erent. quib; decem forte non placeat. quon an
 ti quorū opinionēs. sed nostram sententiam scire deside
 rant; quib; facilis responsio ē. noluisse me sic unum re
 cipere. ut uiderer alios condemnare; Et certe si teenti
 Et tam eruditi uiri. facti diosis lectoribus displicent.
 quid de me facturi erent. qui pro tenuitate in gemoli. in ui
 dorum morsibus p̄ceteo; Sin autem sup̄ dictos uiros.